

Vondráček v přímém střetu s Lipavským: Sjezd landsmanšaftu jako výsměch historické paměti

18.5.2026 - Libor Vondráček | Strana svobodných občanů

Debata o plánovaném sjezdu Sudetoněmeckého landsmanšaftu v Brně opustila sněmovní lavice a přesunula se do studia CNN Prima News. Ve středu 14. května se v pořadu 360° střetl poslanec Libor Vondráček, předseda Svobodných a člen výboru pro evropské záležitosti, s bývalým ministrem zahraničí Janem Lipavským (nestraník za ODS). Výsledkem bylo jasné střetnutí dvou nepřekonatelně rozdílných přístupů k témuž historickému i politickému problému.

Lipavský: „S touhle špínou nechceme mít nic společného“

Lipavský hned v úvodu razantně odmítl celou parlamentní debatu jako předem ztracený čas. Opozice se rozhodla sněmovní jednání bojkotovat a svůj postoj obhajoval slovy, že koalice ANO, SPD a Motoristů celou aférou záměrně „překrývá jiné hrozné věci“ – jako jsou EET nebo nový stavební zákon. Sudetoněmecký sjezd označil za přehlídku „německých důchodců“ a celou debatu smetl ze stolu jako zbytečně vyvolané politické divadlo.

Vondráček: Historický kontext se bagatelizovat nedá

Právník a absolvent brněnské Právnické fakulty Vondráček na tuto interpretaci nereagoval rétorickými výpady, ale věcnými argumenty zakotvenými v historické paměti. Připomněl, že sjezd se má konat pouhých několik set metrů od Kounicových kolejí – místa, kde nacisté za druhé světové války uvězňovali a popravovali. Přirovnání k Polsku bylo přitom zvláště výstižné: „Absolutně si nedovedu představit, že kdyby se Němci rozhodli mít sjezd v blízkosti Varšavy, kde ji sami vybombardovali, polští politici by to takto bagatelizovali.“ Vondráček tak přirozeně přesunul debatu ze sféry emocí do sféry principů a historické logiky.

Sporná otázka veřejného financování

Vondráček v debatě otevřel i méně diskutované, ale o to podstatnější téma: financování celé akce z veřejných zdrojů. Podle jeho slov stojí za organizací sjezdu spolek Meeting Brno, který čerpá peníze z veřejných rozpočtů, přičemž právě brněnská koalice vedená Spolu tyto prostředky poskytuje. Svobodní přitom od počátku důsledně rozlišují mezi soukromým shromážděním a akcí s veřejnou patronací – tu považují za politicky nepřijatelnou, nikoli protože by popírali právo na svobodu shromažďování, ale protože veřejné peníze de facto legitimizují organizaci, jejíž část členské základny poválečné uspořádání zpochybňuje.

Název a identita organizace jako klíčový argument

Jeden z nejpůsobivějších momentů debaty přinesl Vondráčkův argument o samotném názvu organizace. Sudetští Němci jsou podle něj historický konstrukt z roku 1903 – záměrně vytvořená identita těch, kdo chtěli tvrdit, že jsou na území českých zemí utiskováni. „Už jenom z podstaty svého názvu budou vždycky zpochybňovat celistvost českých zemí,“ řekl Vondráček. Porovnání s komunistickým programem roku 1946 přitom nebylo náhodné – varoval před tím, že deklarované postoje organizace a její reálné cíle nemusí být totéž.

Silná slova a jejich meze

Moderátorka Pavlína Wolfová v debatě otevřela i otázku použití pojmu „kolaborant“, který v téže věci použil Jindřich Rajchl. Vondráček se od tohoto označení zřetelně distancoval – nikoli proto, že by považoval postoj opozice za správný, ale protože má za to, že podobná slova prošla „inflací“ a ztratila váhu. Tento moment vystihoval celkový styl jeho vystoupení: věcnost, historická důslednost a odmítání lacině vyhrocené rétoriky – i tam, kde by ji situace zdánlivě svádějícím způsobem nabízela.

Kontext celého sporu

Poslanecká sněmovna přijala 13. května 2026 usnesení vyjadřující nesouhlas s konáním 76. sněmu Sudetoněmeckého landsmansaftu na území České republiky. Pro hlasovali poslanci ANO, SPD a Motoristů, opozice jednání zcela bojkotovala. Sjezd je plánován na 22.–25. května 2026 v Brně a půjde o historicky první konání podobné akce na území České republiky – dosud se vždy odehrávala v Německu nebo Rakousku. Právě tato symbolická premiéra dává celé debatě rozměr, který přesahuje jednu sněmovní schůzi.

<https://svobodni.cz/video/vondracek-v-primem-stretu-s-lipavskym-sjezd-landsmansaftu-jako-vysmech-historicke-pameti>